

Jaarboek 1998-1999

ARCHITECTUUR VLAANDEREN

Annales de l'Architecture en Flandre

Flanders Architectural Yearbook

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Ministère de la Communauté Flamande

Ministry of the Flemish Community

VIER ERFWONINGEN

ARCHITECTEN BOB361, GOEDELE DESMET - IVO VANHAMME - JEAN-MICHEL CULAS

Opdrachtgever: Tektonika N.V., Kessel-Lo - Ligging: Meysvelt, 176 studio bureau, Kortenberg - Fotografie: Michiel Hendryckx

Lebbeke - Ontwerp 1993 - Realisatie 1997-1998 - Ingenieurs: André Nullens

In Vlaanderen gebeurt momenteel veel ontwerpmatig onderzoek naar woonvormen met hoge dichtheid die verenigbaar zijn met de suburbane woonverlangens van de modale Vlaming. Veel van die energie dreigt zich te verliezen in radicale experimenten, terwijl deze erfwooningen in Lebbeke alvast de verdienste hebben daadwerkelijk gebouwd te zijn. Ivo Vanhamme van Architecten BOB361 slaagde erin om met een conventionele kavelgrootte en ontsluitingswijze vanuit de straat toch een verfrissende oplossing te bedenken die de beschikbare ruimte optimaal benut.

Dit is het tweede woningbouwproject door de architect in het kieldorp Meysvelt van de vereniging Vlaanderen bouwt te Lebbeke. Evenals in het eerste woongebouw uit 1997 speelt Ivo Vanhamme beheerst de schaal van het aaneengesloten geheel uit temidden van de kermis van individualistische architectuur die de voorbeeldwijk dreigt te worden. De kleinere groep van erfwooningen die onlangs afgewerkt is, gaat zelfs nog een stapje verder in terughoudendheid.

Op het eerste gezicht komen de vier woningen over als één robuust, gesloten en wat nors blok. Immers, een tuinmuur in dezelfde bruine baksteen als de woonhuizen sneedt alle kavels aaneen tot één stevige massa die contrasteert met het verstrooide bebouwingspatroon in de omgeving.

De woningen zijn per twee gegroepeerd in stroken, maar zijn daarbinnen geschrinkt geschikt zodat elke woning uitsteekt op een tuin die de volledige diepte van de strook inneemt. De tuin is ommuurd en verwijst naar het omsloten erf dat bij sommige hoevetypes voorkomt, niet alleen qua vorm maar vooral door het gebruik. Uiteenlopende elementen van het wonen zijn op het erf bijeengebracht en laten er zich informeel mengen: tuin, terras, oprit, voordeur, bergruimte, parkeren. Deze 108 situatie geeft de bewoners de mogelijkheid om de overgang

tussen het domestieke interieur en de buitenwereld volgens een zelf gekozen privacygradient te laten verlopen. De bezoeker kan ontvangen worden juist buiten de poort, juist binnen de poort, op het erf of in de woning. De poort kan dicht blijven of open staan. De bewoners blijven evenwel een volledige verandering van inzicht het meest op prijs te stellen. Bijgevolg kan men zich afvragen of de woningen zich door hun 'omwalling' niet teveel isoleren ten opzichte van het leven in de wijk. In elk geval zal de huidige groenaanleg, een gordel van planten rondom het woningenblok, dat isolement niet temperen en misschien is het ook jammer dat de kleine muuropeningen die de architect tijdens het ontwerpproces overwogen heeft er uiteindelijk niet gekomen zijn.

Architecten BOB361 koos voor een ingehouden architectuur die allerlei toevoegingen door de bewoners probleemloos kan absorberen. De woningen koppelen een netto oppervlakte van ca. 120 m² aan een erg lage aannemingskost onder drie miljoen frank, tuinmuren inbegrepen. (K. B.)

